

Bài 39. TÌM HIỂU SINH VẬT NGOÀI THIÊN NHIÊN

(4 tiết)

I. YÊU CẦU CẦN ĐẠT

- Biết cách tổ chức làm việc nhóm để thu mẫu, xử lý và bảo quản mẫu sinh vật tìm thấy ngoài thiên nhiên.
- Nhận diện và xếp được các loài thực vật, động vật tìm thấy trong buổi học dã ngoại vào đúng vị trí trong hệ thống phân loại sinh vật.
- Nâng cao ý thức bảo vệ môi trường sống xung quanh chúng ta.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

1. Địa điểm

- Lựa chọn địa điểm phù hợp và thuận lợi với điều kiện của trường.
- Địa điểm tìm hiểu có thể là vườn quốc gia, khu bảo tồn thiên nhiên, thảo cầm viên.

2. Thiết bị dụng cụ

(Chuẩn bị cho 1 nhóm HS thực hiện, từng loại dụng cụ có thể thay đổi số lượng hoặc thay thế bằng vật có chức năng tương tự để phù hợp với điều kiện thực tế)

- Ống nhòm, kính lúp, máy ảnh hoặc điện thoại di động có chức năng chụp ảnh.
- Sổ ghi chép, bút viết, bút chì.
- Nhãn dán màu.
- Lọ đựng mẫu.
- Vợt bắt bướm.
- Tài liệu nhận diện nhanh các sinh vật ngoài thiên nhiên bằng hình ảnh.

III. TỔ CHỨC CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC

Tiết 1

Hoạt động 1: HƯỚNG DẪN CHUNG

Mục tiêu:

- Giới thiệu tên và mục đích sử dụng các dụng cụ dùng trong buổi quan sát.
- Nắm được các yêu cầu và những điểm cần chú ý trong buổi học.

Tổ chức hoạt động	Hoạt động của HS	Kết quả/sản phẩm học tập
<ul style="list-style-type: none"> – Hướng dẫn sử dụng các dụng cụ dùng trong buổi quan sát: + Mặc trang phục phù hợp. + Vợt, lưới, dụng cụ đựng... – Phổ biến các nội dung cần chú ý trong buổi ngoại khóa khi: + Quan sát bằng mắt thường. + Quan sát bằng kính lúp. + Quan sát bằng ống nhòm. + Chụp ảnh. + Ghi chép. + Làm bộ sưu tập ảnh. – GV tổng kết và nhận xét. 	<ul style="list-style-type: none"> – Ghi lại các nội dung cần chú ý. – Mang đầy đủ thiết bị, đồ dùng. 	<ul style="list-style-type: none"> – Bản ghi nhớ các nội dung cần chú ý. – Có đủ thiết bị, đồ dùng.

Tiết 2

Hoạt động 2: QUAN SÁT MÔI TRƯỜNG SỐNG, NHẬN BIẾT VAI TRÒ CỦA THỰC VẬT, ĐỘNG VẬT

Mục tiêu: Quan sát môi trường sống, tìm hiểu và ghi chép lại thông tin về các loài động vật thực vật đang có mặt.

Tổ chức hoạt động	Hoạt động của HS	Kết quả/sản phẩm học tập
<ul style="list-style-type: none"> – Tổ chức hoạt động quan sát môi trường sống, vai trò của động thực vật theo nhóm. 	<ul style="list-style-type: none"> – Nhóm HS sử dụng mắt, kính lúp, ống nhòm để: + Quan sát và ghi vào sổ tên các loài thực vật quan sát được và môi trường sống của chúng. Chỉ ra vai trò của các loài đã quan sát. 	<ul style="list-style-type: none"> – Sổ ghi tên các loài động vật tìm thấy trong tự nhiên và đặc điểm của chúng. – Các ảnh chụp động vật.

<p>– GV nhận xét, đánh giá.</p>	<p>+ <i>Quan sát các loài động vật sống trong các môi trường khác nhau. Ghi tên các loài quan sát được cùng môi trường sống và vai trò của chúng trong tự nhiên.</i></p> <p>+ <i>Chụp ảnh các loài đã quan sát được cùng môi trường sống của chúng để làm bộ sưu tập.</i></p>	
---------------------------------	---	--

Tiết 3

Hoạt động 3: QUAN SÁT HÌNH DẠNG, PHÂN LOẠI MỘT SỐ NHÓM THỰC VẬT VÀ ĐỘNG VẬT

Mục tiêu: Phân loại các mẫu động vật, thực vật thu được vào các lớp/ngành phù hợp dựa trên các đặc điểm cấu tạo mà HS quan sát được.

<i>Tổ chức hoạt động</i>	<i>Hoạt động của HS</i>	<i>Kết quả/sản phẩm học tập</i>
<p>– Tổ chức hoạt động theo nhóm.</p> <p>– GV nhận xét, góp ý.</p>	<p>– Nhóm HS sử dụng mắt, kính lúp, ống nhòm để:</p> <p>+ <i>Quan sát và ghi chép đặc điểm hình thái các loài thực vật (rễ, thân, lá, cơ quan sinh sản) để phân loại vào các ngành phù hợp.</i></p> <p>+ <i>Quan sát và ghi chép đặc điểm hình thái đặc trưng các loài động vật để phân loại vào các ngành/lớp phù hợp.</i></p> <p>+ <i>Tìm và ghi chép các đặc điểm hình thái cấu tạo phù hợp với môi trường sống của các loài động vật.</i></p> <p>+ <i>Chụp ảnh làm bộ sưu tập.</i></p>	<p>– Sổ ghi chép kết quả quan sát được ở những mẫu động thực vật ngoài tự nhiên.</p>

Tiết 4

Hoạt động 4: HƯỚNG DẪN HS BÁO CÁO KẾT QUẢ CỦA BUỔI NGOẠI KHOÁ

Mục tiêu: HS tập hợp, ghi chép các kết quả thu được trong buổi ngoại khoá vào phiếu thu hoạch.

<i>Tổ chức hoạt động</i>	<i>Hoạt động của HS</i>	<i>Kết quả/sản phẩm học tập</i>
<ul style="list-style-type: none"> – Hoàn thành phiếu thu hoạch của buổi ngoại khoá. – GV nhận xét và đánh giá. 	<ul style="list-style-type: none"> – Viết các kết quả của hoạt động 2, 3 vào phiếu thu hoạch theo mẫu phiếu học tập số 1 và mẫu phiếu học tập số 2 trong SGK. – In ảnh và tập hợp thành bộ sưu tập. 	<ul style="list-style-type: none"> – Phiếu thu hoạch của buổi ngoại khoá. 6u6oi – Bộ sưu tập ảnh.

Ví dụ mẫu bài thu hoạch:

BÀI THU HOẠCH: QUAN SÁT VÀ NHẬN BIẾT MỘT SỐ NHÓM ĐỘNG VẬT NGOÀI THIÊN NHIÊN

Bảng các động vật quan sát được ngoài tự nhiên:

Tên động vật	Môi trường sống	Đặc điểm hình thái nổi bật	Vị trí phân loại	Vai trò
?	?	?	?	?
?	?	?	?	?
?	?	?	?	?
?	?	?	?	?

Kể tên nhóm động vật em gặp nhiều nhất trong khu vực quan sát. Giải thích vì sao.

.....

Kể tên nhóm động vật em gặp ít nhất trong khu vực quan sát. Giải thích vì sao.

.....

Nhận xét về kích thước của các loài động vật quan sát được:

.....